

การเปรียบเทียบความสามารถ
ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ระหว่าง
การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ
A Comparison of Reading Comprehension Ability For Prathom Suksa
Two at Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School
between learning the group SQ4R Method and Traditional Method

ฐานมาศ มงคล^{1*} และ นพคุณ คุณาชีวะ²

¹สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

* ผู้รับผิดชอบบทความ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R 3) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวนสองห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 30 คน เลือกเป็นกลุ่มทดลอง โดยการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 30 คน เลือกเป็นกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R จำนวน 6 แผน 6 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ จำนวน 6 แผน 6 ชั่วโมง ที่ผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัยเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ชุดละจำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.47 เป็นเครื่องมือในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ คือ t-test Independent/dependent ในการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ

ระหว่างวิธีการสอน SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ และการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังเรียนซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญในการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Sample และแบบ Independent Sample

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R แตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความสามารถในการอ่านจับใจความ ; การสอนแบบ SQ4R ; การสอนแบบปกติ

บทนำ

การอ่านจับใจความสำคัญถือเป็นการอ่านที่ต่อเนื่อง กล่าวคือ จับใจความส่วนรวมนั้นอาจถือว่าเป็นการอ่านหนังสือตลอดทั้งเล่ม เพื่อมาถึงขั้นที่จะอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องอ่านค่อนข้างละเอียดแทบทุกตัวอักษรแล้วสรุปใจความสำคัญซึ่งทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความชอบที่จะทำอย่างไรก็ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2551, หน้า 3-5) ให้ความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง จูไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ (2547, หน้า 45-46) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความสำคัญคือ การอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิดความคิดสำคัญของข้อความหรือเรื่องทีอ่านเป็นข้อความที่คลุมข้อความอื่นๆในย่อหน้าหนึ่งๆไว้ทั้งหมด

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มุ่งเน้นในเรื่องของการอ่านจับใจความสำคัญตามนโยบายของทางโรงเรียน มุ่งให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ สามารถตั้งคำถามตอบคำถาม จับใจความ แสดงความคิดเห็น จากเรื่องที่อ่านได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง จากการสอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 พบว่านักเรียนอ่านเนื้อเรื่องแล้วระบุไม่ได้ว่าใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร ตอบคำถามสั้นๆไม่ได้ใจความ เขียนไม่ถูกต้อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความที่ช่วยในการพัฒนาการอ่านจับใจความของผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งวิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกการอ่านให้สามารถจับใจความประเด็นสำคัญได้ ส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความให้ดียิ่งขึ้น โดยการอ่านที่เน้นให้อ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาประเด็นคำถามที่ต้องการคำตอบ หากพบประเด็นคำตอบสามารถจดบันทึก เขียนลงในบทความเพื่อเน้นความสำคัญของเรื่อง ทบทวนเนื้อเรื่องและหากไม่เข้าใจผู้เรียนสามารถย้อนกลับไปอ่านเรื่องจนกว่าจะเข้าใจในประเด็นคำถาม สามารถวิเคราะห์ วิวิจารณ์และแสดง

ความคิดเห็น โดยมีขั้นตอนดังนี้ Survey – S คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้างๆ Question – Q คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน Read (R) คือ การอ่านเพื่อหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ Record (R) คือ การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ Recite (R) คือ การเขียนสรุปใจความสำคัญ Reflect (R) คือ แสดงความคิดเห็น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ แตกต่างกัน
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัษครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 8 ห้อง รวมทั้งสิ้น 240 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัษครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวนสองห้อง ซึ่งได้มาโดยการนำคะแนนสอบปลายภาคเรียนที่ 1 มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA และเลือกมาจำนวนสองห้องที่มีผลคะแนนไม่แตกต่างกัน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้

ห้องเรียนเป็นหน่วยส่ม จำนวนสองห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 30 คนเลือกเป็นกลุ่มทดลอง โดยการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 30 คนเลือกเป็นกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R และ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการอ่านจับใจความ
2. ได้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นอื่นๆ สามารถนำวิธีการสอนไปประยุกต์ ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะเบื้องต้นที่ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนตนเองเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ มีนักการศึกษาหลายคนให้ความหมายของการอ่านจับใจความ กล่าวไว้ดังนี้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551, หน้า 111) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความว่า เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านควรเริ่มต้นค้นหาข้อคิดสำคัญที่ปรากฏในเรื่องให้ได้ก่อน แล้วนำข้อคิดที่ได้เหล่านั้นมาประมวลเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้ใจความสำคัญของเรื่องนั้นๆ

คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (2556, หน้า 136) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความว่า หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องและบอกได้ว่าส่วนใดเป็นข้อความที่สำคัญที่สุด หรือเป็นสาระหลักที่ครอบคลุมเนื้อหาในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด

สายใจ ทองเนียม (2555, หน้า 49) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่าน

จับใจความว่า หมายถึง การอ่านในใจที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่องคือ ใจความหนัก เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม และใจความรองหรือใจความขยาย ซึ่งเป็นรายละเอียด เพื่อสนับสนุนใจความหลักให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 3 -5) ได้กล่าวถึงความหมายของ

การอ่านจับใจความว่า หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

จากความหมายของการอ่านจับใจความกล่าวสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความหมายถึง การอ่านเอาสาระของเรื่อง เพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง จุดมุ่งหมายของเรื่อง สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม และสามารถลำดับเหตุการณ์ของเรื่องและสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้

ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

ความสำคัญของการอ่านจับใจความมีนักการศึกษาหลายคนได้อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความ กล่าวไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 3 -5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการ

การอ่านจับใจความ โดยกำหนดคุณภาพของผู้เรียนด้านความเข้าใจในการอ่านเมื่อจบแต่ละระดับชั้นว่า เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กำหนดให้อ่านแล้วต้องเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน สรุปความรู้ ข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ เมื่อจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วสามารถอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านแยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้และนำความรู้ความคิดจากเรื่องไปตัดสินใจแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถอ่านจับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน วิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิดจากสิ่งที่อ่านได้และเมื่อจบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่ออ่านแล้วจะต้องเข้าใจ ดีความ แผลความ และขยายความจากเรื่องที่อ่านได้วิเคราะห์ วิจารณ์ สังเคราะห์ ประเมินค่า จากเรื่องที่อ่าน

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นทักษะ

การอ่านที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียน เพราะเป็นทักษะที่ผู้เรียนต้องให้ความสำคัญเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และต้องทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ให้เข้าใจอย่างถูกต้องอีกด้วย

ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R

ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R เป็นวิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดการคิดวิเคราะห์และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพในการอ่านสูงขึ้น มีนักการศึกษาหลายคนได้อธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R กล่าวไว้ดังนี้

สุคนธ์ สนิธพานนท์และคณะ (2554, หน้า 225-226) ได้บอกขั้นตอน

การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R มีขั้นตอนการสอนแบบกิจกรรม 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. Survey – S คือการสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้างๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าวๆ
2. Question - Q คือการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เราตั้งใจ และจดจ่อกับสิ่งที่อ่าน
3. Read – R คือการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ เมื่อพบคำตอบที่ต้องการ ควรทำเครื่องหมายไว้เพื่อให้มองเห็นได้ง่าย แล้วเขียนคำสำคัญไว้ในที่ว่างด้านข้างหรือของหนังสือ แต่ยังไม่ต้องบันทึกข้อความที่ได้จากการอ่าน เพราะอาจต้องอ่านข้อเขียนนั้นซ้ำอีกถ้ายังมีปัญหายังไม่เข้าใจพอ
4. Record – R คือการทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น เป็นการบันทึกย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน
5. Recite – R คือการเขียนสรุปใจความสำคัญ ด้วยภาษาของตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจในตอนใดตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่
6. Reflect – R คือการวิเคราะห์ วิจัยเรื่องทีอ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยใช้เหตุผลสนับสนุน อาจทำได้โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องทีอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่าขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอนเป็นการสอนอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญของเรื่อง และสำรวจใจความสำคัญของเรื่องทีอ่าน แล้วตั้งคำถาม โดยการเปลี่ยนใจความสำคัญในเนื้อเรื่องให้เป็นคำถาม จากนั้นอ่านเนื้อเรื่องโดยละเอียด และจดบันทึกข้อมูลต่างๆ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านที่ได้บันทึกไว้

ความหมายของวิธีสอนแบบปกติ

ความหมายของวิธีสอนแบบปกติมีนักการศึกษาหลายคนได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของวิธีสอนแบบปกติ กล่าวไว้ดังนี้

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556, หน้า 53) ได้กล่าวว่า วิธีการสอนแบบปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีทั้งการบรรยาย อภิปรายซักถาม และการใช้สื่อประกอบการสอน

ขันธ์ชัย อธิเกียรติ (2556, หน้า 107) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการสอนเป็นกิจกรรมตามขั้นตอนการสอน เป็นการจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงลำดับของการสอน ซึ่งมีอยู่ 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นนำขั้นสอน และขั้นสรุป ในแต่ละขั้นตอนครูสามารถจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการดำเนินการในแต่ละขั้น

ทิตนา แคมมณี (2560, หน้า 327) ได้กล่าวว่า วิธีการสอนแบบปกติ เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการเตรียมเนื้อหาสาระแล้วบรรยายคือ พูด บอก เล่า อธิบาย เนื้อหาสาระ หรือ สิ่งที่ต้องการแก่ผู้เรียนและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

สรุปได้ว่าความหมายของวิธีสอนแบบปกติคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีทั้งการบรรยาย อภิปรายซักถาม และการใช้สื่อประกอบการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ขั้นตอนการสอนแบบปกติ

ขั้นตอนการสอนแบบปกติมีนักการศึกษาหลายคนได้อธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนแบบปกติ กล่าวไว้ดังนี้

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556, หน้า 53) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบปกติได้ ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและความสนใจในการเรียน ด้วยการสนทนา ซักถาม เกม รูปภาพ เพลง หรือนิทาน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ขั้นสอน ครูเสนอเนื้อหาให้นักเรียน โดยวิธีการบรรยาย อภิปราย สนทนา ซักถาม โดยมีสื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น ใบความรู้ ใบงาน หนังสือแบบเรียน และนักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา ด้วยการซักถาม หรือตรวจเฉลยแบบฝึกหัดร่วมกัน

ขันธ์ชัย อธิเกียรติ (2556, หน้า 107) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติ ดังนี้

1. ขั้นนำ หรือขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นช่วงเวลาเริ่มต้นของคาบเรียน กิจกรรมในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ควรเป็นกิจกรรมสั้น ๆ ที่ใช้เวลาไม่นานนัก (5-10 นาที) เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ก่อนการให้ความรู้แก่นักเรียน ครูควรเน้นจัดกิจกรรมที่สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนได้
2. ขั้นสอน หรือขั้นดำเนินการสอน เป็นช่วงเวลาถัดจากขั้นนำเข้าสู่บทเรียน การจัดกิจกรรมในช่วงนี้ก็เพื่อตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้เป็นสำคัญ ซึ่งจะมีทั้งกิจกรรมที่ทำให้ นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา เกิดทักษะปฏิบัติหรือเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. ขั้นสรุป หรือขั้นสรุปบทเรียน เป็นช่วงท้ายคาบเรียนที่นักเรียนจะรวบรวมสิ่งที่ได้เรียนรู้ในคาบนั้น สรุปออกมาเป็นความคิดรวบยอดหรือสรุปออกมาเป็นผลงานที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจหรือมีทักษะปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้อะไรไป

จากขั้นตอนวิธีสอนแบบปกติ มี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน สื่อการสอนในขั้นนำควรมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับขั้นสอนกิจกรรมในขั้นนำจะไม่นานนัก มีการใช้สื่อการสอนเช่น เพลง นิทาน รูปภาพ เพื่อกระตุ้นความสนใจอยากเรียนของผู้เรียน

ขั้นสอน เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ในคาบเรียนนั้น โดยวิธีการบรรยาย อภิปราย สนทนา ซักถามเมื่อบรรยายจบในเรื่องที่สอนจะให้นักเรียนปฏิบัติงานหรือทำใบงานตามที่ครูมอบหมาย

ขั้นสรุป ครูและนักเรียนจะร่วมกันสรุปบทเรียนเนื้อหาที่ได้เรียนมีการซักถามเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจตรงกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนตรนภิส ตันเทอดทิตย์ (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดสื่อประสมกับการสอนแบบ SQ4R” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พระมหาโชคชัย ถวิลถิง (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปทุมวนาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ ระหว่างกลุ่มที่สอนแบบ SQ4R และกลุ่มที่สอนแบบปกติ” ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปทุมวนาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ ระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยวิธีแบบ SQ4R มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนกลุ่มที่สอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปทุมวนาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ กลุ่มที่สอนแบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงชันกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปทุมวนาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ กลุ่มที่สอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงชันกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิไลลักษณ์ ไชยอาจ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

อมรรัตน์ จิตตะกาล (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Basar, M. & Gurbuz, M (2017, pp. 131-139) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา เกรด 4 สรุปได้ว่า (1) นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (2) นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ SQ4R มีความสำเร็จในการอ่านเพื่อความเข้าใจ สรุปได้ว่า การสอนแบบ SQ4R พัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดี (3) การสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความคงทนในทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (4) ทักษะความเข้าใจพัฒนาอัตราการอ่านเพิ่มขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R จำนวน 6 แผน เวลา 6 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่เข้ากับกลุ่มทดลองนี้ประกอบด้วย จุดประสงค์ การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

การประเมินผล มีลำดับขั้นในการจัดกิจกรรม ดังนี้ 1.Survey – S ชั้นสำรวจ 2.Question – Q ชั้นตั้งคำถาม 3.Read (R) ชั้นอ่าน 4.Record (R) ชั้นจดบันทึก 5.Recite (R) ชั้นสรุปใจความสำคัญ 6.Reflect (R) ชั้นแสดงความคิดเห็น จากนั้นนำแผนไปตรวจคำตอบชั้นความสอดคล้อง IOC คัดเลือกค่า IOC ตั้งแต่ระดับ 0.50 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนแบบปกติ จำนวน 6 แผน 6 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กับกลุ่มควบคุมนี้ ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การประเมินผล มีลำดับขั้น ดังนี้ 1.ขั้นนำ 2.ขั้นสอน 3.ขั้นสรุป จากนั้นนำแผนไปตรวจคำตอบชั้นความสอดคล้อง IOC คัดเลือกค่า IOC ตั้งแต่ระดับ 0.50 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ชุดละจำนวน 30 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 3 ตัวเลือก ใช้ทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน วิธีการหาคุณภาพ คือ (1) นำแบบทดสอบไปตรวจคำตอบชั้นความสอดคล้อง IOC คัดเลือกค่า IOC ตั้งแต่ระดับ 0.50 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้ (2) นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (3) นำคำตอบของนักเรียนทั้ง 30 คน มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยเลือกข้อที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-1.00 ถือว่าใช้ได้ และ (4) ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบก่อนเรียน = 0.78 และค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบหลังเรียน = 0.65

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติวิเคราะห์ผลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่า t (t-test) แบบ Independent
2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R โดยทดสอบค่า t (t-test) แบบ dependent
3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ โดยทดสอบค่า t (t-test) แบบ dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{x}	S.D.	t	sig
กลุ่มทดลอง	30	24.47	1.41	13.71	.000*
กลุ่มควบคุม	30	19.20	1.56		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอน SQ4R มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของวิธีการสอน SQ4R คือ 24.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.41 และคะแนนเฉลี่ยของวิธีสอนแบบปกติ คือ 19.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.56 หมายความว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีการสอน SQ4R สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R ก่อนเรียนและหลังเรียน

ช่วงเวลา	n	\bar{x}	S.D.	t	sig
ก่อนเรียน	30	12.63	1.43	29.27	.000*
หลังเรียน	30	24.47	1.41		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอน SQ4R สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนของวิธีการสอน SQ4R คือ 12.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.43 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของวิธีการสอน SQ4R คือ 24.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.41 หมายความว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีการสอน SQ4R หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติก่อนเรียนและหลังเรียน

ช่วงเวลา	n	\bar{x}	S.D.	t	sig
ก่อนเรียน	30	9.23	0.97	39.65	.000*
หลังเรียน	30	19.20	1.56		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนของวิธีสอนแบบปกติ คือ 9.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 0.97 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของวิธีสอนแบบปกติ คือ 19.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.56 หมายความว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R แตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R พบว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรนภิส ดันเทอดทิตย์ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบผลการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดสื่อประสมกับการสอนแบบ SQ4R” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน SQ4R นั้นส่งผลให้ความสามารถในการอ่านจับใจความแตกต่างจากการสอนแบบปกติและมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าวิธีการสอน SQ4R มีขั้นตอนการสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้างๆ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องี่อ่าน การอ่านเพื่อหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ การเขียนสรุปใจความสำคัญ และการแสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างเข้าใจและมีประสิทธิภาพในการอ่าน เพราะเป็นวิธีการอ่านที่มีขั้นตอนชัดเจน

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความได้เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อ 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ ไชยอาจ (2560 : บทคัดย่อ) การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับอมรรัตน์ จิตตะกาล (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำมาสอนนักเรียนในเรื่องการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่มีขั้นตอนชัดเจน แต่ละขั้นตอนสามารถนำไปใช้ในการสอนนักเรียนได้อย่างเข้าใจ คือ มีการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ให้นักเรียนได้ฝึกตั้งคำถาม และค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง สามารถอ่านทบทวนและสรุปสาระสำคัญ ใจความสำคัญ หรือแนวคิดของผู้เขียนได้อย่างถูกต้อง และแสดงความคิดเห็นของตนเองให้มีความสัมพันธ์กับเรื่องี่อ่าน

3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความได้เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อ 3 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาโชคชัย ฤทธิลิ่ง (2561 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปทุมวนาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ ระหว่างกลุ่มที่สอนแบบ SQ4R และกลุ่มที่สอนแบบปกติ” ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปทุมวนาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ กลุ่มที่สอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าการสอนแบบปกตินั้น เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการสอนตามขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน สื่อการสอนในขั้นนำควรมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับขั้นสอนกิจกรรมในขั้นนำจะไม่นานนัก มีการใช้สื่อการสอนเช่น เพลง นิทาน รูปภาพ เพื่อกระตุ้นความสนใจอยากเรียนของผู้เรียน ขั้นสอน เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ในคาบเรียนนั้น โดยวิธีการบรรยาย อภิปราย สนทนา ซักถามเมื่อบรรยายจบในเรื่องที่สอนจะให้นักเรียนปฏิบัติงานหรือทำใบงานตามที่ครูมอบหมาย ขั้นสรุป ครูและนักเรียนจะร่วมกันสรุปบทเรียนเนื้อหาที่ได้เรียนมีการซักถามเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจตรงกัน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้ดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบจึงส่งผลให้การอ่านจับใจความของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับ การสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากการวิจัยสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มาใช้ในการจัดการกิจกรรมเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความในระดับที่สูงขึ้น มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนมีการลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนของการเรียนรู้มีการย้อนกลับไปทบทวนในขั้นตอนต่างๆ จนทำให้เกิดทักษะกระบวนการอ่านจับใจความ ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

1. วิเคราะห์เนื้อหาที่นำมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน
2. ควรเสริมแรงแก่ผู้เรียนเมื่อมีการตอบถูกหรือทำได้ถูกต้อง เพื่อเสริมสร้างกำลังใจและการกระตือรือร้นของผู้เรียน
3. ควรเลือกสื่อที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ครูควรนำวิธีการสอนแบบ SQ4R ไปใช้ในวิชาภาษาไทยในเรื่องของการเขียนสะกดคำ การอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นต้นและนำวิธีการสอนแบบ SQ4R ไปสอนในเรื่องการอ่านจับใจความในระดับชั้นอื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรการพิมพ์แห่งประเทศไทย.
- กานต์ธิดา แก้วกานต์. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์

- ชั้นชัย อธิเกียรติ. (2556). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย Learning Activities in Thai Teaching*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณะกรรมการวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป. (2556). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. (พิมพ์ครั้งที่10). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ. (2547). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- ทีศนา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตรนภิส ตันเทิดทิตย์. (2557). การเปรียบเทียบผลการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดสื่อประสมกับการสอนแบบ SQ4R. การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระมหาโชคชัย ฤทธิง. (2561). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดปทุมวนาราม ในพระราชูปถัมภ์ฯ ระหว่างกลุ่มที่สอนแบบ SQ4R และกลุ่มที่สอนแบบปกติ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิไลลักษณ์ ไชยอาจ. (2560). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สายใจ ทองเนียม. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ. (2554). *วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิควิธีคิด.
- อมรรัตน์ จิตตะกาล. (2555). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Basar, M. & Gurbuz, M (2017). *Effect of the SQ4R Technique on the Reading Comprehension of Elementary School 4th Elementary School Students*: International Journal of Instruction. 10 (2), 131-144.